

arhitektonske tvorbe, kakor je pokazal J. S. Bach in njegov krog. Možne so tudi dvojne in trojne fuge, v tem zmislu, da fugi s tematom A sledi druga s tematom B in še tretja s C, katera temata se pa na koncu često v gromovito dramatičnem višku spleto ali često razvzljajo v enega samega, ki bombastično zmaga v končnem triumfu.

Niso pa v tem stilu možne samo takšne formalne umetnije, kakor bi sodil človek, imenujoč vse te vrste skladbe neko »gibajočo se ornametiko«, nego kakor bomo videli, so zmožne tudi silnega čustvenega ali refleksivnega izraza in patosa.

K prehodnemu stilu med homofonijo in polifonijo štejejo vse vrste mešanice tako zvanega polifonirajočega stila ter t. zv. monodija, ki pomeni v nasprotju s pravo polifonijo, kjer so vsi glasovi v pravcatem pomenu besede koordinirani v celoti, neke vrste polifono tvorbo, ki že posega v subordinativni način. To je tako, da postane vrhna melodija glavni izrazni moment, edini spremljajoči glas pa se zelo malo udeležuje na motiviki gornjega glasu, ali je tako zvani basso ostinato (kratka melodija, ki se kot spremljava venomer ponavlja) ali pa je (kot pravi »generalbas«) melodična linija, ki ima samosvoje gibanje, pa je vendar v kontrapunktičnem razmerju z glavno melodijo in ji je obenem harmonična opora:

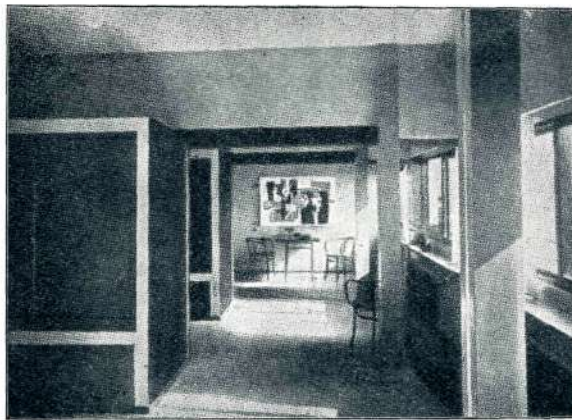

Monodija s koloraturo
(A. Scarlatti, Dixit).

Možni so tudi polifoni tvorci, ki so absolutno harmonsko vezani in čisto homofonega značaja, kakor kaže tale primer »barvite« polifonije XVI. stoletja:

Kroma in harmonija v polifoniji (G. Gabrieli,
iz moteta »Timor et tremor«).

Weissenhof, Stuttgart, hiša arhit. Le Corbusierja,
znotraj

Tudi linija sama na sebi more imeti harmonične ambicije, pri čemer se tudi v okrilju polifonije več ali manj lahko približa »predrti akordiki«, kakor kaže spodnji primer iz Bacha. V ušesu se človeku pri hitrem igranju naslednjega temata strnejo gornji a-ji z vrsto g-f-e-d-cis- itd. v sozvok, ki preide z vstopom druge linije v akordiko:

Harmonična polifonija
(J. S. Bach, iz Toccate v D-molu).

V moderni začetka XX. stoletja so se pojavili v bistvu neki sorodni stilni elementi, ki pa so od starega srednjeveškega in renesančnega kontrapunkta tako daleč kakor XX. stoletje oddaljeni. V bistvu gre še vedno za polifonijo, pa najsi jo trdovratno imenujejo že polimelodiko ali pa poliodijo. Polimelodika pravijo skladbi, v kateri se posamezni vodilni motivi (Strauss R.) nagrmadijo v linearen kompleks, poliodija pa je podoben primer navidezne polifonije (Schönberg).

S tem smo obravnavali neke najglavnejše zunanje forme polifonije in kompozicijo polifonega telesa. Prav lahko je polifona kakor monofona kompozicija tudi simetrična, če vzamemo razmerja posameznih tematičnih zavozlajev kot gradbeni del, največkrat pa se ravna po zmislu teksta, zakaj velik del